

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Biológia és Geológia
1.3 Intézet	Geológiai
1.4 Szakterület	Geológia
1.5 Képzési szint	Nappali alapképzés (BSc)
1.6 Szak / Képesítés	Geológia / Geológus

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Hidrogeológia						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	dr. Kis Boglárka Mercedesz adjunktus						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	dr. Kis Boglárka Mercedesz adjunktus						
2.4 Tanulmányi év	2	2.5 Félév	3	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					10
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					30
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					15
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					10
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	69				
3.8 A félév össz-óraszama	125				
3.9 Kreditszám	5				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	videovetítővel, számítógéppel, táblával, természetes és mesterséges fényel ellátott terem
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	laboratóriumunkaasztalokkalésszékekkel, pH-méter, hordozhatómultimétervízmintákvegyiösszetételének a meghatározására, számítógépekmegfelelőszak-szoftverekkel, egyébsegéd- ésfogyóanyagok

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	• A hidrogeológiában használt fogalmak, törvények és törvényszerűségek megismerése, helyes használatának elsajátítása. • Interdiszciplináris kapcsolatok használata földtudományi ismeretek elmélyítése során. • Felszerelések, mintavételezési és mérőeszközök, méréseknél és monitorozásnál használt technikák alkalmazásának az elsajátítása. • Tudományos jellegű információk feldolgozása, közlése.
Transzverzális kompetenciák	• Hatékony munkamódszerek alkalmazása multidiszciplináris közösségben. • Román, magyar és még legalább egy idegen nyelv ismerete és alkalmazása az állandó egyéni és szakmai fejlődésben, és ezáltal mindig napirenden lenni és alkalmazni a legújabb tudományos felfedezések eredményeit.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	• A földalatti vizek előfordulási formáinak bemutatása, vizsgálati módszereik és értékesítési lehetőségeik. Tárgyalja a felszíni vizeket is a földalatti vizekkel való kapcsolata által, a földalatti vizek mozgása vizsgálati alapelveit, földalatti vizek kémiai tulajdonságait, földrajzi eloszlásukat, az ásványvizek keletkezését és eloszlását Románia területén.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	• A Földi természetes környezetben jelenlevő vízzel kapcsolatos fizikai, kémiai és geológiai folyamatokkal való megismertetése a hallgatókkal. • Gyakorlati kompetenciák kifejlesztése • a hidrogeológiában használatos kutatási módszerek alkalmazása, a hidrogeológiai szelvények és térképek összeállítása, értelmezése, a földalatti vízforrások kutatása.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1.Bevezető. A víz körforgalma a természetben. A föld vízmérlege, a hidrológiai rendszer. A Föld vízkészlete, alapfogalmak. A hidrológiai körforgás	Interaktív előadás	
2.A vízgyűjtő medence. A térfelszíni lefolyás. A felszín alatti lefolyás.	Interaktív előadás	
3.Felszíni lefolyás-koncentrált lefolyás a mederbe. Időszakos és állandó vízfolyások. A folyó. Esettanulmányok	Interaktív előadás	
4.A tavak hidrológiája. Alapfogalmak.	Interaktív előadás	
5.Óceánográfia alapfogalmak.	Interaktív előadás	
6.A felszín alatti víz. A talajok és mobilis üledékek hidrogeológiai vonásai. Porozitás. Nyomás, potenciális piezometrikus magasság.	Interaktív előadás	

7.A felszín alatti vizek vegyi jellemzői. A földalatti vizek kémiai vonásai. Vízben zajló kémiai reakció típusok.	Interaktív előadás	
8.A felszín alatti víz tározása és áramlása. Porózusközegben a folyássebességek.	Interaktív előadás	
9.Darcy- törvénye. Vízartók kísérleti vizsgálata.	Interaktív előadás	
10.A felszín alatti víz áramlása. Az áramlási pályák		
11.A felszín alatti víz és a környezetünk. Transzport folyamatok.	Interaktív előadás	
12.Románia földalatti vizeinek forrásai. Ásvány-éstermál- vizek. Fizikai és kémiai tulajdonságok, osztályozás. Az ásványvizek kutatása és felfogása.	Interaktív előadás	
13.A felszín alatti vizekre vonatkozó törvények és jogszabályok. Esettanulmányok.	Interaktív előadás	
14.Ismétlés	Interaktív beszélgetés	

Könyvészet

Albu, M., 1981. Mecanica apelor subterane. Ed. Tehn., București, 303 p. (cota 6201)
 Baciú, C., 2004. Hidrogeologie. Ed. Casa cărții de știință, Cluj-Napoca, 151 p. (cota 12161)
 Brassington, R. 1988, FieldHydrogeology. Open University Press, Milton Keynes, 175 p. (cota 9888)
 Constantinescu, Gh. P., 1980. Captările de ape subterane din România. Ed. Tehn., București, 355 p. (cota 5866)
 Preda, I., Marosi P., 1971. Hidrogeologie. Ed. did. și Pedagogică București, 309 p. (cota 3928)

Magyar nyelvűkönyvészet

Kovács B. (2002): Vízkészlet-modellezés. In: Tamás J., Kovács B., Bíró T.: University of Debrecen, Debrecen. ISBN 963 472 657 7.
 Kovács B. (1999): Talaj (termőföld), talajminőség. A talajminőség védelmének biztosítása. Chapter 3. In: (ed.): Kun-Szabó T.: A környezetvédelem minőség-menedzsmentje. Mq szaki Könyvkiadó
 Juhász József: Hidrogeológia, AkadémiaiKiadó, Bp. 1987, p. 1176
 V. Nagy I.: Hidrológia I. (Fizikaihidrológia), Tankönyvkiadó, Bp. 1991.
 MádlnéSzőnyi Judit eds. 2013, Hidrogeológia, ELTE TTK,
<http://elte.prompt.hu/sites/default/files/tananyagok/Hidrogeologia/index.html>

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1.A víz körforgása, kísérlet		
2.A vízgyűjtő fogalma és lehatárolása térképen.	Gyakorlatok, önálló munka	
3.A folyók morfológiai elemei.		
4.A folyók vízhozamának meghatározása	Gyakorlatok, önálló munka	
5.A folyók hossz-szelvénye		
6.A tavak batimetriai térképe	Gyakorlatok, önálló munka	
7.A porozitás, permeabilitás fogalma és meghatározása, kísérlet	Gyakorlatok, önálló munka	
8.A felszín alatti vizek vezetőképessége. A TDS és sótartalom.	Gyakorlatok, önálló munka	
9.A felszín alatti vizek kémhatása, pH mérés különböző analitikai módszerekkel	Gyakorlatok, önálló munka	
10.A felszín alatti vizek vegyi összetételének meghatározása. A felszín alatti vizek főkomponensei, ionok, ezek csoportosítása	Gyakorlatok, önálló munka	
11.A kémiai elemzési adatok értelmezése. A felszín alatti vizek kémiai összetétel szerinti osztályozása.	Gyakorlatok, önálló munka	

12.Hidrogeokémiában használatos szoftverek, ábra készítés, valamint értelmezés.	Gyakorlatok, önálló munka	
13.Szennyezőforrások és víztisztító folyamatok.	Gyakorlatok, önálló munka	
14.Összegzés, ismétlés	Gyakorlatok, önálló munka	
Könyvészet		
Hidrogeológiai gyakorlatfüzet használata.Fetter, C.W., 1994. Applied Hydrogeology. Prentice Hall. Int., New Jersey, 691 p. (cota 10187) Gheorghe, Al., 1974. Prelucrarea și sinteza datelor hidrogeologice. Ed. Tehn., București, 418 p. (cota 4265) Preda, I., Marosi P., 1971. Hidrogeologie. Ed. did. și Pedagogică București, 309 p. (cota 3928) http://www.unine.ch/chyn/RENARD/hydrogen/hydrogen.html http://hydram.epfl.ch/e-drologie/ Mádlné Szőnyi Judit eds. 2013, Hidrogeológia, ELTE TTK, http://elte.prompt.hu/sites/default/files/tananyagok/Hidrogeologia/index.html		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A kurzus tartalma megfelel a szakmai közösségek és a földtudományok területen működő lehetséges munkaadók elvárásainak. A kurzus keretében a hallgatók megismerkednek a globális vízkörforgás törvényszerűségeivel és a fő természetes vízrezervoárokkal.A kurzus alapvető a felszíni és felszín alatti vizek kémiai szennyezésének a megértése szempontjából.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
	Az elméleti ismeretek elsajátításának az ellenőrzése	Írásbeli dolgozat	70%
10.5 Szeminárium / Labor	A hidrogeológiai gyakorlatfüzet pontos kitöltése, feladatok elvégzése és dokumentálása	Félév során folyamatos értékelés a gyakorlatfüzetek feladatainak alapján.	30%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
A hallgatók minimum 50%-ban kell teljesítsék az előadás és a 80%-ban a labor vizsga követelményeit			

Kitöltés dátuma

2024.07.11

Előadás felelőse

dr. Kis Boglárka-Mercedesz

Szeminárium felelőse

dr. Kis Boglárka-Mercedesz

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2024.07.11

Intézetigazgató